

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Szeredán 17. DéceMBERben 1788.

Egynéhány jegyzések.

A' F. Tsászár, a' Fő Hertzeg és Hertzeg Asz-
szony kivánt egészségben vagynak. — Bétsben
lok esztendőktől fogva ollyon jó szán-út nem vólt,
mint most. A' múlt Pénteken ő Felsége-is ki-szán-
kázék a' Városból. — Ugy beszéllek, hogy ezután
nem az ugy nevezett *Konrallor-gangban* (Tsászári-
Palota tarnátzában) állanak-meg azok, kik instán-
tziát fognak ő Felségének bé-adni, hanem bizonyos
Szoba lészzen erre rendelve, hová az illyetén sze-
mélyek bé-fognak menni, és várakozni, míg az

instántzia töllek el-vétetik. — — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — A' rostába maradott. — — —

— — — — —

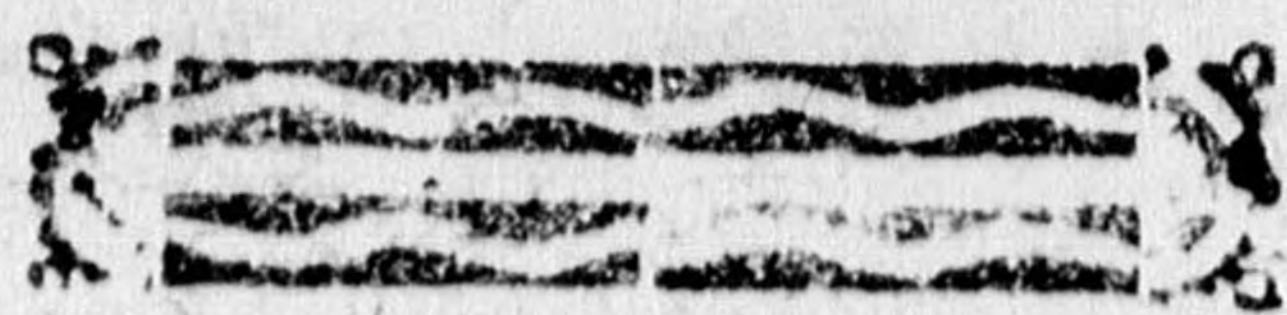
— — — — —

— — — — —

— — — Ama hírét és nevét egész Európában nevezetessé tett Erdödi Húszár Serge Nov. 21-dikén a' Bánátban *Lugos* körül Téli-szállásban szállott; a' Stabja *Ebendorfban* vagyon. Mihelyt ezen Sereg ide meg-érkezett, azonnal parantsólatot vett, hogy az 5-dik Divíziót is fel-állítsa, melyre nézve leg-ottan Tisztek rendeltettenek. *Székesfejérvárra* Réklutákért, és Húszár köntösért *Mező-Hegyesre*. A' *Méhádiai* és *Káránsebesi* szélső-vigyázatokon ezen Seregbéli katonák állanak. — Obester *Képiró* Moldovába vizsgál-ment, hogy a' *Barkó* Húszár-Sergének igazgatását kezéhez végye. — Generál *Fabri* Ur a' Bánátba rendeltetett, és *Perlásban* fog telelni.

Ezt írják Triestből 20-dik Novemberben: „Mi Velentzéből vettük a' Tudósítást, hogy a' Nagy *Szultán* meg-halálazott, és az ő Unokája (nem fia, a' mint a' minap hibáson irtuk vala) *Szélím* Tsászári székébe ült, és kemény parantsólatot adott, hogy a' ki tsak az ő Birodalma alatt fegyvert foghat, a' Német és Orosz Tsászárok ellen fegyvert fogjon, hogy

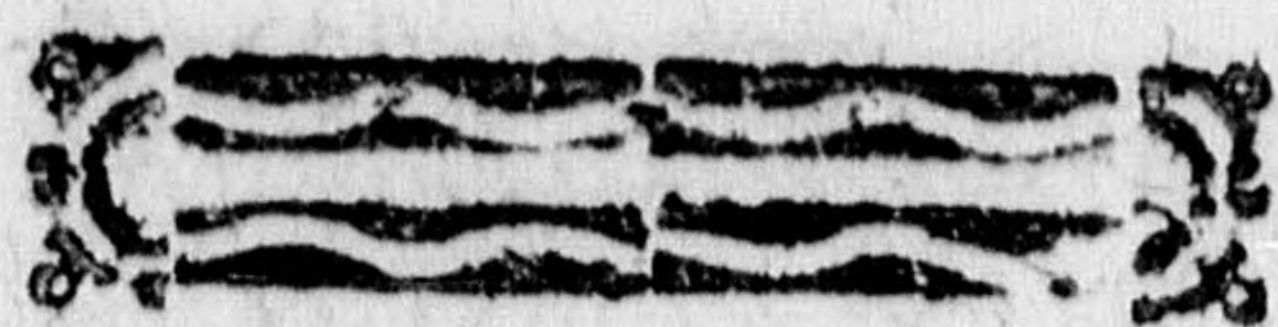
és

a' hadot tovább folytassa. Azt-is erősítik ezen Triesti Levelek, hogy a' Nagy Szultán nem természeti halállal holt legyen - meg, hanem a' Békelesség kívánásának orvosló piluláit adta volna-bé a' Divány néki; mely - szerint ennek halálával némely idegen Udvarak annál jobb végét ériék a' magok előre képzelt tzeljoknak. — Hogy ama nevezetes *Bésániai* Tábori föld Vár, vagy hadakazó Sántz, mely csak 100 - ezer forintokban mondatik kerülnék lenni, el-hányottatott, azt mondják okának, hogy midőn ezt amaz esmeretes Vezér *Laudon*, Zemlinben létekor, meg - tekintette volna, nem csak haszontalonnak, hanem veszedelmesnek ítélte azért; mert ennek az egész Télen által-való őrizetére leg-alább 20000 fegyveresek fognának kívántatni, és ugy sem volna bizonyos a' Törökök el-foglalásától — ha pedig egyszer el-foglalnák igen sokba fogna kerülni, míg visszavehetnők. Elég az, hogy ezen drága készület már bizonyosan el-rontatott.

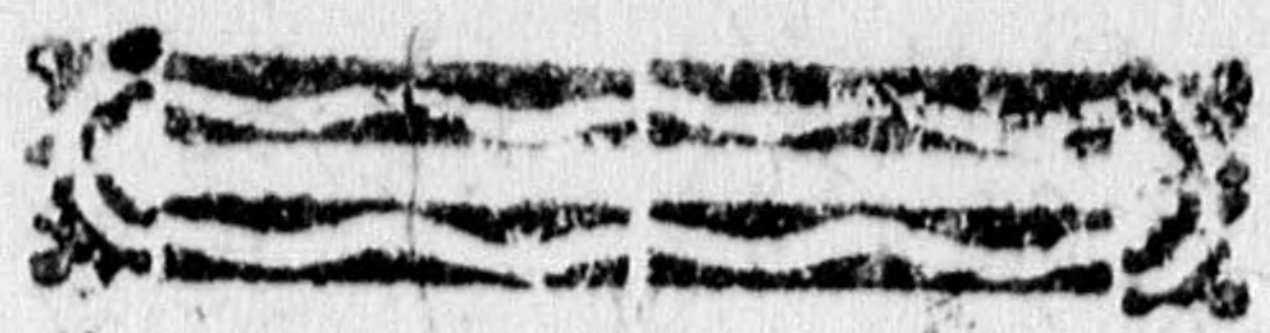
Külső-orzszagi Tudósítások.

Orosz-ország. — Elegen találtatnak itten-is, valamint másutt, azt mondja egy *Pétersburgból*, Nov. 13-dikán költ Levél, ollyotén emberek; kik a' mostani háborúra nézve az Oroszokat fortélyos tehetlenséggel vádólják. Én azt a' módot (plánum) mely - szerint ezen hadakozás folyt, nem akarom mentegetni, vagy meg - itélni, minden dolognak a' vége menti vagy itéli-meg annak folytatását, de nem türkeztethetem még-is magamat, hogy erről némely jegyzéseket ne tégyek. Ellene mondhatatlan igazság az, hogy Orosz-orzágnak most olly erős Tábora

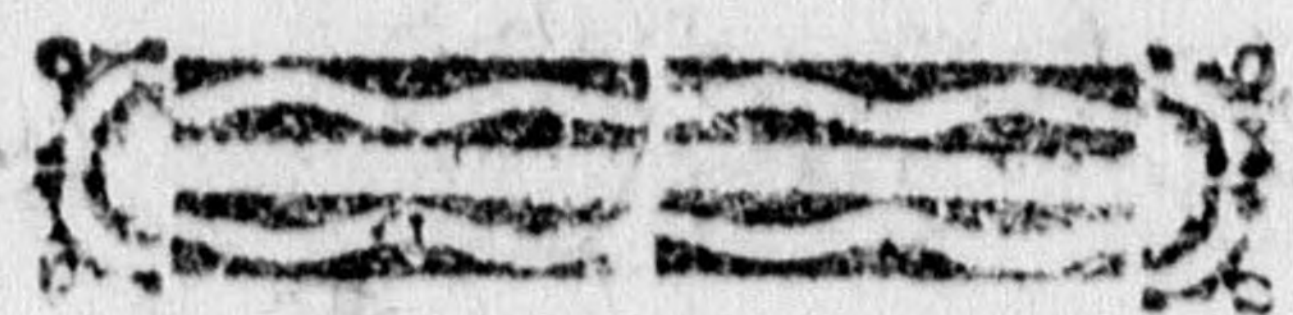

hadi-ereje vagyon, melly Európában akár mely Hatalomságnak Táborával tsatázó-piatzra szállhat. Ezen Tábor, a' rend-kivül valókat-is magában foglalván, 400-ezer férfiakból áll, u. m. — 160 ezer gyalagokból — 87-ezer (Gárnizon) Vár-őrökből — 48-ezer Régulátlan és 56-ezer Régulált lovasokból, melyhez tartoznak a' Gárda Sergek-is — az Ország' hadi-népe 26-ezer, melynek nagyobb része lovas — 8500 Tábori és 8400 Vár-őrő Pattantyusai vannak — és a' többi a' Tábori-szekerek mellett találtnak. Jóllehet Orosz-orzágnak illy véghetetlen hadi-ereje légyen-is, még-is nagy Táborral a' maga ellensége előtt meg-nem jelenhetik; mert a' maga ellenségeinek szomszédjokban lévő Várait, határ-széleit óltalmazó Néppel kelletik meg-rakni — a' honnan az Orosz Birodalom 130-ezer Népnél többet az ellenség eleibe ki-nem állithat. (Ez igen kevés, *Potemkinnek* egyedül 140-ezerből álló Tábora vala az idén) a' Török Birodalomnak pedig belső részeiben semmi Várak nem szoktanak lenni, mellyek az ő hadi-népjet el-foglalják — a' honnan ezekkel a' síkra kelletik az ő Birodalmokban benn lévő ellenségnek tsatázni menni. A' Portának Tábora pedig véghetetlen Népből szokott állani, kivált a' Lovasokra nézve, és így mindenkor veszedelmes velek, kivált részekre osztott Táborral és kevés Néppel tsatázni; hanem ha már valamely Szerentsés ütközetnek félelmétől előre egézfizen el-vagynak rettenve — és a' maga ellenségével a' Porta jkész mind addig háborút tartani, mig a' maga ellenségét mindenéből ki-pusztúlnak lenni nem szemléli. Orosz-ország 1774-ben

tsak

csak 50-ezer Népet állithatott vala-ki a' maga ellen-
sége ellen, noha a' *Státusok* 300-ezer Reklutákat ad-
tenak vala. Midön Békeféség kötteték — már an-
nyira valának, hogy 6 hetekre való eleségek sem
vala: Lengyel-orfszágot pedig minden eledelre tartá-
zó dolgokból ugy ki-pufztították vólt, hogy innen
magokat segíteni tsak reménységek sem lehetett.
Minek előtte azért a' múlt háborúban a' Tél bé-kö-
vetkezett vólna, egy *Plánumot* adnak a' Tsászárné
kezibe, mely-szerint elejébe terjeszték az ütközetnek
elkerülhetetlen vóltát, mint olly eszközött, mely
tsak egyedül vólna az, a' mi a' Portával szeren-
tsés békeféségre vihetné a' dolgot. Ezen *Plánumra*
rá-állá ekkor a' Tsászárné, és a' mint tudva va-
gyon, szerentsés ki-menetellel leve vége a' háboru-
nak; mert a' tsatázásnak kezdetitől fogva egy hó-
nap alatt, a' midön G. L. *Kamenszkoly* és F. M.
Románzov 2 vitézül folytatott tsatát tevének, kén-
lzeriteték a' Nagy-Vezér békeféséget kötni. Ekkor
tapasztaltatott, hogy a' Törökökkel tsak egyszer
kellene meg-ütközni, ha az ember nyerni akarna —
és ekkor az ő véghetetlen Népe ellen egész erővel
kellene menni. Erre nézve — sem edgyik sem a'
másik Orosz Hadi-Vezér a' maga kevésből álló Né-
pével mind addig meg-ütközni ezen háborúban-is
nem kíván vala, mig minden hadi-erő öszve nem
vopottatnék; de — a' véghetetlen mezfze lévő Ser-
gek — az útnak rosz vólta, az élésbéli dolgok köl-
töztetésének gátjai 's nem léte mind olly akadályok
valának, mellyek ezen Orosz *Plánumat*, és a' Por-
tával való ütközetet mind eddig késleltették, mely-

nek igazsága a' jövő esztendőben világosan ki-fog tetszeni. — Az ujj-katona szedéssel, még az Ujj-esztendeig 100-ezer fővel szaporodik az Orosz Tábor, tehát elég erős lesz arra, hogy a' jövő Tavasszal a' hol szükséges ki-áljon a' sikkra.

Lengyel-ország. Varsó 26-dik Nov. — Hofszas volna nekünk a' Varsóból vett minden Tudósításokat ide iktatnunk, és talám az Erd. Olvasóknak is unalmas; azért csak rövideden azt írhatjuk, hogy ezen Tudósítások-szerint, a' Pruszus Udvarnak minden igyekezete csak az, hogy a' Lengyel Közönséges-társaságot a' Német-országi tudva lévő Frigyre vehesse, melyre még az örökké-valóságban lévő *Fridrikh* tsinált volt leg-előbb *Plánumat*; de maga ennek el-érésétől a' halál által el-rekesztetvén, csak alig, ha a' mostani Király ezt el-nem éri. — Hofszas volna a' Varsóban lévő Anglus, Pruszus és Orosz Követeknek ezen Ország-gyűlésében egymás ellen tett beszédjeket és igyekezeteket le-írni: elég az, hogy az Orosz Udvar minden Népét ki-vitte innen a' határ-szélekből, és a' Lengyeleknek minden úton módon kedveket keresni meg nem szűnik azért, hogy az ezekkel való barátság ezután-is fenn maradhassan; de némely Politikusok igen kevés reménységgel biztatnak bennünket ez-eránt. — Azt erősítik, hogy ama nagy Lengyel katona Gróf *Braneki* az ő *Otzakovnál* vett sebeiben meg-hólt. — Ama nagy Orosz Vezérről *Potemkinről* pedig már közönséges Levelékben-is lehet olvasni, hogy a' Tsászárné kegyelmét el-vesztette, és a' maga valamire való minden mozgó jószágát, az ő Lengyel-országi örökségé-

géből 12 szekeren Ukrániába vitette. — Az Oroszországi Vajda Gróf *Potoki*, ki most a' Lengyeleknek Tábori-fegyver-tár-mestere, 10-ezer emberre való fegyvert ajándékozott Hazája' számára — fegyverkeztetik a' Népet egymásra — itt most vagy ugyan jól, vagy ugyan rosszul lészzen a' dolognak ki-menetele.

Még szörnyőbb az az izenet a' mely *Brándenburgiából* most leg-közelebb érkezett, és a' mellyet már közönséges Levelekben-is találhatni, de a' mely előttünk hitel és kezezség nélkül láttatik szükölködni t. i. — Hogy Hertzeg *Potemkin* az Orosz Tsászárné tól számkivetésbe küldetett volna, F. M. Gróf *Románzov* pedig a' Tábortól el-ment és a' hadi-élettől el botoszott volna, melynek azt mondják okául: hogy a' F. Tsászár panaszkodott volna az-eránt, hogy ezen egész háborús esztendőben olly tehetetlenek vóltanak, hogy ugy mondván semmit sem tselekedtenek, és a' F. Tsászári Sergeknek csak magoknak kellett mindenüt, minden ezektől hijában várt segítség-nélkül, a' sárt ki-állani. Erre *Románzov*, a' mint iratik, azt felelte: hogy ő az ő 17-ezerből álló Táborával a' minden szükségeknék fenékén hevert; sem kenyere, sem pénze, Lisztje, abrakja 's más szükséges készülete nem vólt, Hertzeg *Potemkin*-nek pedig mind ezek bőven meg-vóltanak. Ő eleget irt *Potemkinhez*, és tölle kenyeret és Kostat (igy hívják Erdélyben a' Barmok eledelét közönségesen) kért, de csak feleletet sem vehetett tölle. Ezen Levelezést a' F. Tsászár *Pétersburgba* küldötte volna, és Hertzeg *Potemkin* ugy jutott volna szám-

ki-

kivetésre. Edgy még kevesebb hitelt érdemlő tudósító azt-is utánna veti, hogy ez az utolsó a' *Kubániai* Királyhoz adta volna magát. Ezen Tudósításoknak meg-erősítések vagy meg-tzáfolások — vára-kozást kíván. A' tudósító Levél *Brandenburgiából* és *Hámburgból* érkezett kezünkhöz — annyi ezen dologban igaz, hogy ezen szél fúvatlan nem indúlt. — Ugyan ezen Levelekben olvassuk, (melyre talám a' némely Sergeknek vizsza-jövetelek szolgáltatott alkalmatosságot) hogy a' Pruszszus Udvar a' Bétsi Udvarnak meg-izente volna, hogy ha a' Törökökkel békeséget nem kötne, hanem a' véres tsatákat még tovább-is folytatni akarná, Ő Morvába és Tseh-országba bé-szállana — és innen vagyon már az a' hir, hogy ő Felsége a' Törökökkel egyedül fogna békeséget kötni; a' mint hogy nekünk most-is valóságos fegyver-nyugvásunk vagyon ezekkel, az Oroszoknak pedig vagyon-é vagy nem? nem tudjuk. — Ezen Tudósítások, a' mint előbb-is meg-jegyzém már Német Levelekben kerülik a' föld' gollyobíását, de mennyire légyenek igazak? azt az idő mutotja meg — azonban nekünk a' Törökökkel való békeséghez (akár ki mit beszéljen) igen nagy reménységünk vagyon, azon kívül, hogy Európában még egynéhány esztendőig fenn-tarthat mált a' háború, és nagy változásoknak elől-járó követji állanak tsak a' jövő 1789-dik esztendőnek-is küszöbében — mert

Béts egy meszsze látó üvege Európának; mely a' kisebb dolgokat is ollykor nagyon ki-szokta mutatni. — A' partokról esmerízik a' víz — áradé,
vagy

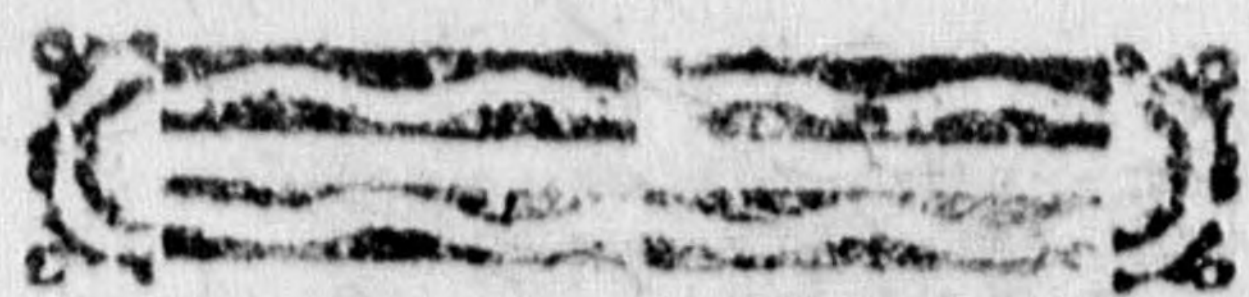

vagy apad? — F. M. *Laszi*, F. M. *Laudon*, *Pellegrini*'s fok más Vezéreink jöttek - fel a' Tábortól Bétsbe. Ezeknek ugyan minden nehezebb mozgó jószágok, Tábori lovaik 's más készületeik Pesten, Budán 's oda-alatt másutt maradtanak; de bajos-is volna most illy szörnyü időben fel-költezteni, ha szinte már a' békeiség meg-vólna-is. — Minthogy Bétsben sokon vagynak, a' kik beszélni tudnak, itt igen sokat beszélnek — azt mondják a' többi között némellyek, hogy ő Felsége még a' Télen Budára fogna le-menni -- -- -- Némellyek pedig azt hiszik, hogy a' mi Udvarunk a' Télen idegen Vendégeket várna és a' *Romai Koronát* fognák egy Fejedelmi főbe helyhezteni; de bizonytalan a' hir — már tsak én 5 esztendőktől fogva tsalagotom az Erd. Olvasókat ezen Tudósítással. — Itt Bétsben a' *Tél* ugy fel-porozta a' *Parókáját*, hogy az arról le-hullott fejer porban, nem tsak az emberek, de a' *Fiáker*lovak-is tsak alig járhatnak — 's azonban most-is szüntelen porozza — annyira meg-indúlt a' hideg-szél, és ollyon kemény idő van — hogy már némely Bétsi Karmantjus *Philosofusok* azon kezdettenek vala tegnap a' Kávé-házokban disputálni, ha vallyon nem a' *Kutya* jegybe járnaé most a' nap?

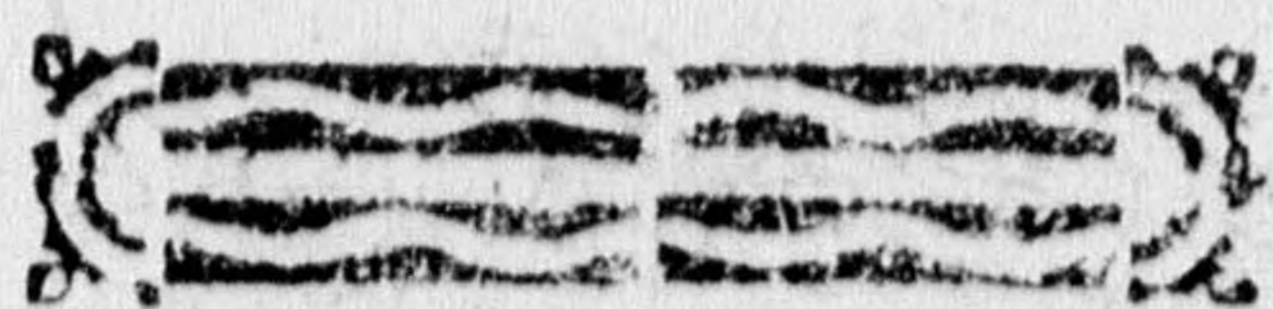
London. — Az innen közelebbről jött Tudósításokból tudjuk, hogy a' nyavallyák' sullyos terhe alatt fekvő Anglus Király még életben vagyon ugyan; de a' körülötte lévő Orvos Doktorok a' terhen semmit sem mozdithattak még eddig. — A' Frantzia, Német és minden más Levelekben azt olvassuk, hogy az Anglus és Pruszszus muzikánál tántzaló Hol-

lán-

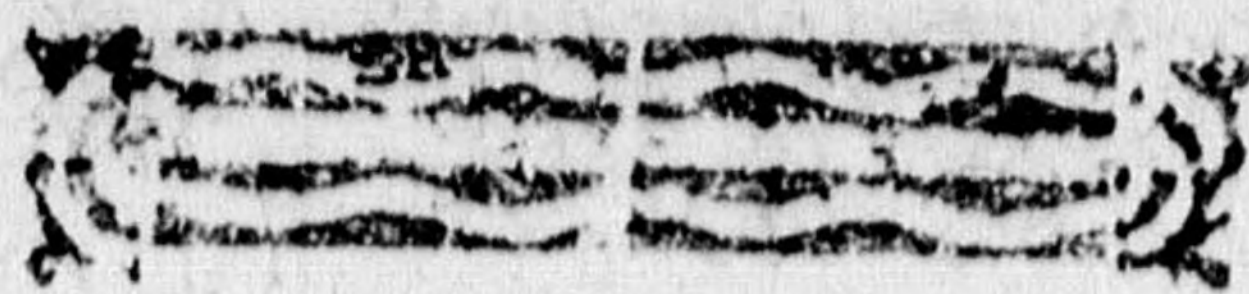
lándiai Közönséges-társaság-is fegyvert köszörül, és mind a' tengeren, mind a' szárazon hadi-készületeket tészen olly előre való vigyázásból, hogy ha a' tüzet gerjesztő szélnek meg-fordulásával a' Nap-keleti tűz vagy hozzá vagy Frigyelseihez közelebb terjedne, olaj-nélkül ne találtafsék hadi-lámpálsa — a' honnan. — Minden Europai Udvaroknak tudtára adta, hogy az ő Pruszziával és Angliával, kötött óltalmazó frigyének természetéből folya az, hogy ha ezek között valamellyik — — a' mostani háborúnak hálójába találna kerülni, óltalommal legyen; azért az ő hadi-készületei tsak óltalomra, és nem valakinek meg-bántására tzeleznának. Ezen dolog megint ujjobb gondolatokat szült némely Udvaroknál.

Az Orosz Udvarnak a' m. hón. 17-dikén Otzakov, Kubán és Krimből vett Tudósítása-szerint. — Már Oktob. 23-dikán ugy öszve valának *Otzakovnak* köfai az Orosz gollyóbifoktól lödözve, hogy már némely helyeken a' Várba lehet vala bé-látni. Itten egy nagy Rosal tölt Tárt, *Hafsan* Basának ágyuzó állásait elégették, öszve-rontották; ugy, hogy ezek a' Vár' fokairól kéntelenittetnek az Oroszokra tüzelni. — Orosz Vezér *Tököli* — vagy *Tekelli*, minekutánna a' *Kubán* vizén által ment, a' maga útját *Anapa*-felé kezdette folytatni, és mind széllyel verte azon Törökökből és ide való föld-népéből álló Sergeket, mellyek az ő útjának kemény ellent állanak vala. További útjában-is nem vólt ellent-állás nélkül; de itt-is mindent öszve-égetett és el-prédált — hól maga-is egy *Barabansikov* nevü Obesterét és egy-
néhány

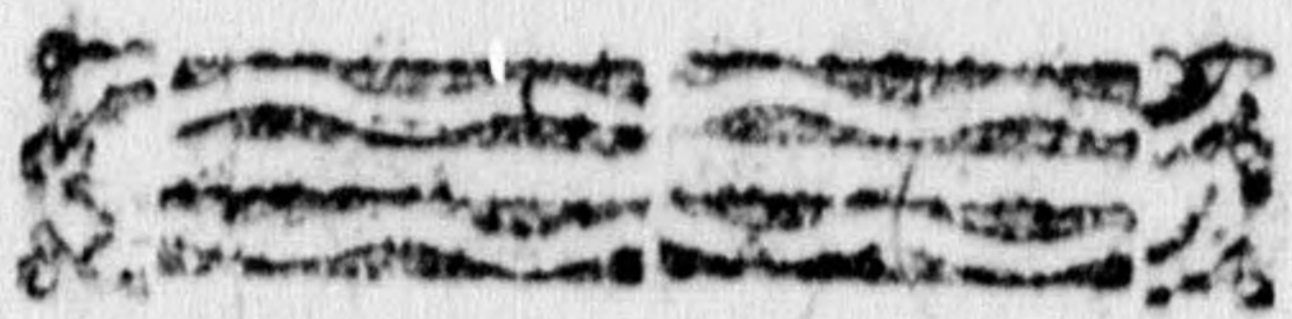

néhány Kozákjait halva hagyá. — További útjában Okt. 3-dikán *Bsedukovtzer*, *Ufzemir* és *Samanakhin* nevü Vezérek kegyelmet kértenek tőlle, és magokat minden alattak lévőkkel az Orosz Zászlók alá adák, a' honnan ezeknek meg-kegyelmezett. — Oktobernek 6-dikán az *Ubin* folyó-vizéhez nem mezsze megint az ellenségnek egynéhány ezerből álló Sergére találá *Tekelli*, kikkel egy mind a' két részről vakmerő-bátorsággal végzett tsatát folytata. Itt azok a' vad-legények a' 4-szegre állott Orosz-hadi-rendbe-is bé-vágtak — az Oroszok részéről sokon el-estenek; de *Tekelli* amazokan tsak ugyan győzedelmeskedvén, azoknak Táboraikból 1500-at a' más Világra küldött, kik között 700 an ollyon Törökök valóának, kiket a' *Kapután* Balsa küldött vala oda, hogy a' Népet az Oroszok ellen való fegyver fogásra beszéllék-rá. Itt Orosz Generál Májor *Jelágin* sebbe esett sok más alfőbb Tisztekkel; Kapitányok 's más Tisztek estenek-el és 205 köz-embe-
rek. 40 lovak el-estenek és 72-tő sebet kapott. — Következendő napokon megint elébb elébb mozdultanak, hól egészen 17-dikig a' tsatázástól meg-nem szüntenek; de a' mely tsatáknak bé-foglalására a' mi Levelünk igen keskeny lévén, látsunk egy Hazánk 's Nemzetünk' ditséretét nevelő Tudótást-is.

Az Orvosi-tudománynak F. Királyi tudós Társasága Párisban, a' múlt 1787-dik esztendőben Februáriusnak 27-dikén tartott gyűlésében egy a' Királytól adandó 600 Livra jutalom alatt következő Orvos-tudománybéli kérdést tett vala közönségsé a' meg-fejtésre, vagy az arra tejendő feleletre,

letre, u. m. — „*Azt meg-határozni 1) Vallyon
 vagynak-e örökség-szerint biró, vagy firól fira által-
 szálló nyavallyák, mellyeket a' gyermekek a' szülék-
 től vésznek? — és ha vagynak, mellyek azok? — 2)
 Vallyon tehetségében vagyon-e az az Orvosi TUDO-
 mánynak, hogy ezeknek előre ellent-aljon? vagy meg-
 gyógyítsa, ha már magokat ki-nyilatkoztották?*
 Ezen nagy jutalom alatt fel-tett kérdésre való fele-
 leteknek bé-szedésére és meg-visgálására rendeltetett
 vala ezen folyó esztendőben Aug. 26-dik napja, a'
 midön minden Hazabéli és idegen Tudósoknak szá-
 mos írott feleletjek között, ezen tudós Társaságnak
 gyűlése, egy Bétsi született Magyar-fi Doktor T. T.
Gelley Rafael Mihály Ur erre tett feleletének itélé
 az elsőséget, sőt nem tsak, hanem ezen munka
 vagy felelet, a' többi sok feleletnek felett figyelme-
 tésé tevé az egész tudós Társaság' gyűlését; és a'
 600 livrából álló jutalom helyett, egy 100 livrát
 nyomó emlékeztető arany pénzt nyere a' mellett,
 hogy ezen tudós Társaság' közönséges edgyezésé-
 ből azon Társaságnak tudósító tagjává választaték,
 és a' Társaságnak erről szóló Királyi petsétes Le-
 velével meg-ajándékozta ék — mely a' mi Hazánk-
 nak és Nemzetünknek betsületére a' közelebb múlt
 hónapokban majd minden Német és Frantzia Leve-
 lekben közönségessé tétetvén, a' *Magyar Kurir*-is
 nagy örömmel iktatja a' maga Leveleibe — és an-
 nál inkább, mennél nagyobb betsületére szolgál ez,
 nem tsak a' mi már nevezett ifjú tudós Hazánkfiá-
 nak *Gelley Mihály* Urnak, hanem az egész Nem-
 zetnek-is — és annál inkább, mennél bizonyosabb

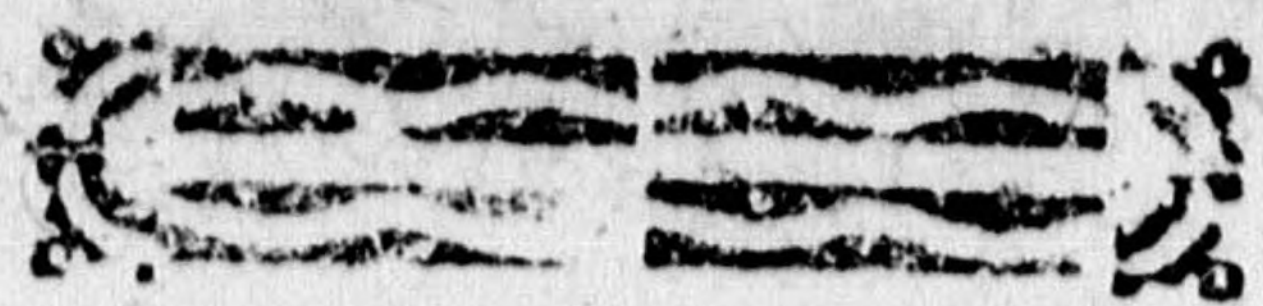
az, hogy ezen nevezetes kérdésre tett feleletjével nem csak egy Nemzetnek, hanem az egész emberi nemzetnek közönséges hasznát munkálódta. (a' többi következik.)

Pesten. Három ízbéli, Felséges Udvarból vett parantsolatokat hirdetett - ki a' Fő-Hadi-Tanáts, mellyeknek rövid Summájok ezek: Ki-ki, a' ki a' hadi-hajóktól el-szökött hajósokat a' föld-szinén el-fog, és a' Tisztviselőknek által-adja, nyerje-meg a' szökevény katonák el-fogattatásának jutalmát (*Thalliót*). Költ 7-dik Oktob. 1788.

A' Posta-mesterek esedezésekre meg-engedte ő Felsége, hogy ezután egész addig, míg a' mezei takarványok bé-nem takarittatnak, 1 for. legyen dija a' Posta-útazásnak egy lótól, mivel a' ló-tartás ezekben az időkben többbe kerül. Költ 11. Oktob. 1788.

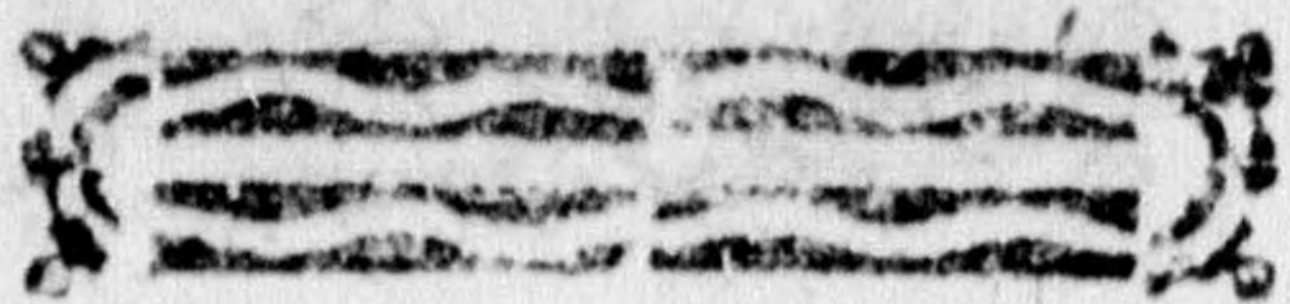
Noha már ennek előtte meg-volt tiltva, hogy lenki a' hadi Néphez tartozó ruhát, vagy más olly eszközöket, mellyek a' katonáknak tulajdonok lenni szoktanak, semmi-féle szin alatt meg-ne vásárolják, még-is némelylek az efféle tilalmas állapotoknak meg-vevésektől nem irtózván, a' Törvény-szegés vétkével terhelik magokat: Azért a' tilalom errántok meg-ujjitatik kemény büntetés alatt, és a' nyilván-való vigyázás. Költ 14-dik Oktob. 1788.

Török-ország. Konstantzinápolyban Oktobernek 17-dikén költ Levelek hürül hozzák, hogy a' *Kaimakán*, vagy a' Nagy-Vezérnek Hely-tartója Septembernek 25-dikén véletlenül az ő nagy tisztségétől meg-fosztatott, és *Mnstafa* Basa, helyébe tétett. Ezen utólsó, a' ki mint 3 ló-farku Basa a' *Dar-*

danelláknál komendérozott, az előtte-való éjtszakán tsendésen Konstantinápolyban meg-érkezett, és nyilvánosságos ellensége a' Nagy - Vezérnek, a' kinek esetét nem távól mondják lenni. — A' Svéd Követ Báró *Haydenstain*, a' ki a' fényes *Portát* Juliusnak 17-dikén a' *Baltia* Tengeren történt ütközetről tudósított, drága kövekkel meg - rakott arany pikfissel ajándékoztatott - meg. Következendő napon a' Diványnak tagjaival titkon végezett. — Septembernek utólján Konstantinápolyba 289 R. Tsászári rabok hozattatának. Hogy a' képzelt győzedelem annál pompásabb legyen, 10 réz-ágyuk, 3 Zászlók, és 20 Tár-szekerek vonattatának utánnok, mellyek a' Nagy Vezérnek kezébe estenek a' Bánátba bé-rohanása alkalmatosságával: Nem sokára 66 foglyok, 4 Zászlók és két dobok érkeztenek - meg ottan Moldovából.

Örömmel közlöm az É. Olvasókkal ezen Levelet, — mind e' Hazának, mind pedig egy Vitéz hazafinak ditséretet foglalja magában. — „Nemzetes és betsületre méltó Hadnagy Uram! Kegyelmed Oktobernek 3-dikán az ellenség előtt ugy viselte magát, mint egy Vitéz, a' ki érdemes arra, hogy egy olly nemzettől származzék, és olly nemzettel vitézkedjen, a' ki a' fél-hóldnak mindenkor veszedelmes vólt. — Egész szívemből köszönöm édes *Budaim* ezen ditső tselekedetét, melly mind Hadnagy Uramnak, mind pedig N. Regementemnek ditséretét nagyobbitja. Személye-szerint nem esmérem kegyelmedet; de reménylem hogy ez-is meg-lészen. Addig-is szivbéli ohajtásom további szerentséje eránt legyen áldása.

sa. — Egész tisztelettel vagyok nemzeti Hadnagy Uramnak köteles szolgája Górf *Wurmzer*, a' Lovas Seregnek Generálisa. *Prágában* Oktobernek 21-dikén 1788.

Bánát 5-dik Dec. Mióltától fogva hidegek kezdettének lenni, az-ólta itten minden meg-drágódott. Egy má'sa Liszt-lang, mely eddig 6 n. forintjával fizettetik vala, már most 12 n. forint. — 2 tojást sem mindenkor kapunk egy garafon, 1 font Vaj 24 kr. — Mióltától fogva a' fegyver nyugszik, már 8 Törökök jöttek-által Zemlinbe a' kereskedés dolgában. —

Bétsben sem igen nagy az óltsóság, tsak lehet gondolni illy véghetetlen sokosság között. Nevezetesen a' liszt, lentse, borsó, káfa — és a' Marha húson, kenyeren kívül minden meg-drágódott. — Tsak a' Bétsi *Susztereknek* hadi-adójak 10-ezer forinttra mégyen, a' mint mondatik.

A' F. Császár a' maga sok foglalatosságai között tsak ugyan meg-jelenék a' napokban a' Játéknéző helyen, hól a' Néptől tapsalásokka fogodtaték. — Azt írják Bosonyból, hogy midőn ő Felsége a' napokban oda érkezett volna, bé-száll az *Arany Rósa* Vendég-fogadóba, 's minthogy itten most a' Réklutákon kívül semmi katonaság nem vala, tekint az ablakon, 's hát Politzáj katonák strásálják. El-mosolyódik ő Felsége, 's mondá; *No még Bosonyban többé fogva nem valék*; 's leg-ottan parantsolá, hogy a' szállása elöl el-takarodnának. — Midőn itt a' Várban lévő Semináriumat — a' *Papi* tanuló-műhelyt meg-látogotta volna, a' T. T. Kiss Pápoknak életek módjáról tudakazódott. Meg-nézte

azt a' tálat, melyből 8-an szoktanak vala enni, 's monda: E' 8 személyre kitsin tál — Én tudom, midőn Deák voltam, mely jó-izün esett az étel, és mely fokot ehettem! ennek-utánna 6-ton 6-ton egyenek ezekből. Parantsolt a' *Traktérnak*, hogy a' tanuló Kiss-Papokra, mint ő Felsége maga tulajdon fiaira olly szorgalmatos gondja légyen, hogy ezek semmi fogyotkozást ne-szenvedjenek. Ezt a' Pesti *Semináriumban*-is hasonlóképpen tselekedte. Midőn a' Pofonyi Dunához érkezett volna ő Felsége, már ott várják vala a' Tiszt-viselők, kiket leg-előbb-is, jó kedve lévén ő Felségének, magyarul szollita-meg. — Mi lett volna illendőbb tselekedet egy Magyar Királyhoz !!

A' *Veteráni* Barlangban szüntelen 200 emberek munkálódnak, hogy azt, az ő Felsége parantsolatjára, a' jövő Tavaszra egy Várhoz hasonlóvá tegyék. — Oláh-országból kezdettenek a' Törökök által-menni Serviába; minthogy nagy kezdett lenni az éhség — és még az Ásiai Népből-is sok találtatik itten. A' késén indúlt Ásiaiak közzül a' hirtelen támodott kemény hideg fokot meg-vett az útan, a' mint iratik. — Generál *Lilien*-ről azt olvassuk a' Német *Levelekben*, hogy már nem volna az élők között; de egyéb környül-állásairól nyavallyáinak semmit nem írnak; azért ennek ezután fogunk hinni.

Azon mindenek tsudálkoznak, hogy a' Nagy Vezérről semmit sem lehet tudni, hól légyen.